

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено на засіданні кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)
Завідувач кафедри
проф. Крупка М.І. _____

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фіскальна політика країн світу (англ. мовою)

освітній рівень магістр

галузь знань 07 «Управління і адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійні програми «Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології»,
«Митна справа та фіскальне адміністрування»

освітньо-наукова програма «Фінанси і кредит»

факультет економічний

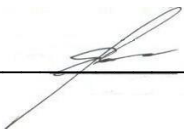
Робоча програма навчальної дисципліни «Фіскальна політика країн світу» для студентів освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійних програм «Фінанси і кредит», «Митна справа та фіскальне адміністрування», освітньо-наукова програма «Фінанси і кредит»).

Розробник: Грін Ольга Володимирівна *доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту, кандидат економічних наук, доцент.*

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту.

Протокол від “30” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту

_____ (проф. Крупка М.І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»	За вибором
	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	
Модулів – 2	Освітній рівень: магістр	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 120		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5		Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
	Самостійна робота	
88 год.		
Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,36

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фіскальна політика країн світу» є ознайомлення студентів з загальнотеоретичними та прикладними аспектами побудови бюджетних і податкових систем країн світу з різною економічною спрямованістю, сучасними тенденціями формування і реалізації фіскальної політики країн Великої Сімки, оволодіння сучасними підходами та інструментами проведення порівняльної оцінки ефективності фіскальних політик країн світу, задля пошуку напрямів адаптації виявленого позитивного досвіду в умовах вітчизняної фіскальної системи.

Завданнями вивчення дисципліни «Фіскальна політика країн світу» є: сформувати теоретичні знання та практичні навички проведення оцінки внутрішніх і зовнішніх чинників становлення сучасних бюджетно-податкових систем країн світу, вивчити їхню структуру, а також особливості справляння основних бюджетоутворюючих податків; з'ясувати напрями формування і виконання фіскальної політики країн Великої Сімки, тенденцій її розвитку та інструментів реалізації; розглянути особливості державного регулювання податкових систем зарубіжних країн; виробити вміння використовувати набуті знання для аналізу ефективності податкового регулювання у країнах світу для надання рекомендацій щодо впровадження виявленого позитивного досвіду у вітчизняну економіку.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК3.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК1.	Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ФК7.	Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Фахові компетентності, передбачені освітньою програмою (ФКС):

ФКС 3.	Здатність ефективно застосовувати інструментарій і технології сучасного менеджменту в управлінні митною та фіскальною діяльністю.
ФКС 4.	Здатність оцінювати тенденції, перспективи і ризики та технології функціонування ринкових інститутів фінансової інфраструктури, митної справи та фіскального адміністрування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- теоретико-прикладні аспекти формування та реалізації фіскальної політики країн світу;
- основи організації та функціонування бюджетно-податкових систем країн світу;
- чинники впливу на становлення сучасних податкових систем зарубіжних країн;
- особливості нарахування та сплати основних бюджетоутворюючих податків і зборів (індивідуального прибуткового податку, податку на прибуток корпорацій, податку на додану вартість та ін.) у країнах Великої Сімки;
- сучасні орієнтири та принципи державної фіскальної політики у різних країнах світу, структуру і повноваження їхніх органів державної влади у сфері оподаткування.

вміти:

- виокремлювати та пояснювати чинники впливу на формування національних бюджетно-податкових систем країн світу, можливі їхні наслідки для економіки;
- аналізувати структуру податкових систем країн Великої Сімки, податкові елементи їхніх ключових бюджетоутворюючих податків;
- визначати напрями реалізації фіскальних політик країн світу;
- проводити порівняльну оцінку бюджетно-податкових систем зарубіжних країн між собою та з вітчизняною економікою;
- виокремлювати позитивний досвід застосування інструментів податкового регулювання у різних країнах світу, надавати рекомендації щодо його адаптації в Україні;
- розробляти концептуальні засади формування та розвитку податкової системи держави.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР15. Розробляти ефективні методики та процедури фіскально-митного регулювання, стратегічного управління і державного регулювання податкової та митної систем, стратегічного управління, оцінювати ефективність податкової системи

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та реалізації фіскальних політик європейських країн

Тема 1. Теоретичні аспекти формування фіскальної політики у країнах з різною економічною спрямованістю

Передумови становлення бюджетно-податкових систем у різних країнах світу, їх теоретичні та прикладні аспекти. Чинники впливу на формування національної податкової системи. Методологічні основи вивчення фіскальної політики зарубіжних країн. Функції та ознаки фіскальної політики країн з різними типами економіки. Інструменти фіскальної політики та система критеріїв її ефективності. Спрямованість податкової політики підприємств у зарубіжних країнах. Класифікація податків (зборів, обов'язкових платежів) у різних країнах світу.

Тема 2. Фіскальна політика Великої Британії

Становлення бюджетно-податкової системи Великої Британії. Сутність сучасної бюджетно-податкової системи Великої Британії, її структури. Прямі податки на доходи у Великій Британії, їхнє фіскальне та соціальне значення. Особливості сплати податків нафто- і газовидобувними компаніями, податку на капітал, податку на спадщину. Непрямі податки у Великій Британії (ПДВ, акцизи, мито). Повноваження органів влади різних рівнів щодо формування і реалізації державної податкової політики. Тенденції фіскальної політики Великої Британії останніх років.

Тема 3. Фіскальна політика Німеччини

Сутність та передумови становлення бюджетно-податкової системи Німеччини, її структура за окремими ланками бюджетної системи. Фіскальна ефективність основних податкових платежів. Місце прямих податків у податковій системі Німеччини (прибуткового податку, податку на прибуток корпорацій, податку на доходи від капіталу, промислового податку). Місце непрямих податків у податковій системі Німеччини (податку на додану вартість (з обороту), податку з обороту імпорту, мита, акцизів). Структура і повноваження органів влади, які виконують функції фіскального регулювання. Тенденції фіскальної політики Німеччини останніх років.

Тема 4. Фіскальна політика Франції

Сутність, структура та особливості становлення бюджетно-податкової системи Франції, відмінні риси фіскальної політики Франції від інших країн Європи. Прямі податки у податковій системі Франції (прибутковий податок з фізичних осіб, фіскальні збори, податок на спадщину і дарування, податок на прибуток (акціонерних) компаній). Непрямі податки у Франції. Державне регулювання бюджетно-податкової системи Франції. Податковий контроль у Франції. Тенденції фіскальної політики Франції останніх років.

Тема 5. Фіскальна політика Італії

Сутність та становлення бюджетно-податкової системи Італії, способи стягнення податків в Італії. Місце прямих податків у податковій системі Італії (прибуткового податку з фізичних осіб за 5 категоріями доходів, прибуткового податку з юридичних осіб, місцевого прибуткового податку, регіонального податку на виробничу діяльність тощо). Місце непрямих податків у податковій системі Італії (ПДВ, акцизів, податку на спадщину, податків з ділових операцій, податку на збільшення вартості нерухомості). Державне регулювання бюджетно-податкової системи і тенденції фіскальної політики Італії останніх років.

Змістовий модуль 2. Особливості формування та реалізації фіскальної політики інших країн “Великої Сімки”

Тема 6. Фіскальна політика Сполучених Штатів Америки

Сутність, структура та становлення бюджетно-податкової системи США. Система федеральних прямих податків у США, їхня регулятивна спрямованість. Призначення податку на прибуток корпорацій, альтернативного мінімального податку, податку на спадщину і дарування. Система непрямих податків у США (штатний податку з продаж, акцизи). Державне регулювання бюджетно-податкової системи США. Повноваження органів влади різних рівнів щодо формування та реалізації фіскальної політики країни. Тенденції фіскальної політики Сполучених Штатів Америки останніх років.

Тема 7. Фіскальна політика Канади

Сутність та структура бюджетно-податкової системи Канади. Система федеральних податків. Система провінційних та місцевих податків у Канаді. Державне регулювання бюджетно-податкової системи Канади. Повноваження органів влади різних рівнів щодо формування та реалізації податкової політики країни. Тенденції фіскальної політики Канади останніх років.

Тема 8. Фіскальна політика Японії

Сутність та передумови становлення бюджетно-податкової системи Японії. Роль К. Шоупа у розвитку податкової системи Японії. Відмінні риси фіскальної політики Японії від інших країн світу, головні її складові. Характеристика основних бюджетоутворюючих податків у Японії на трьох рівнях адміністрування (національному, префектурному, муніципальному). Державне

регулювання бюджетно-податкової системи Японії. Тенденції фіскальної політики Японії останніх років.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти формування та реалізації фіскальних політик європейських країн						
Тема 1. Теоретичні аспекти формування фіскальної політики у країнах з різною економічною спрямованістю	15	2	2	-		11
Тема 2. Фіскальна політика Великої Британії	15	2	2	-		11
Тема 3. Фіскальна політика Німеччини	15	2	2	-		11
Тема 4. Фіскальна політика Франції	15	2	2	-		11
Тема 5. Фіскальна політика Італії	15	2	2	-		11
Разом за змістовим модулем 1	75	10	10	-		55
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Особливості формування та реалізації фіскальної політики інших країн “Великої Сімки”						
Тема 6. Фіскальна політика Сполучених Штатів Америки	15	2	2	-		11
Тема 7. Фіскальна політика Канади	15	2	2	-		11
Тема 8. Фіскальна політика Японії	15	2	2	-		11
Разом за змістовим модулем 2	45	6	6	-		33
Разом за семестр	120	16	16	-		88

Тематика лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Теоретичні аспекти формування фіскальної політики у країнах з різною економічною спрямованістю</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть та передумови становлення бюджетно-податкових систем країн світу 2. Інструменти фіскальної політики та система критеріїв її ефективності 3. Функції та ознаки фіскальної політики країн з різними типами економіки 4. Залежність податкової політики підприємств від спрямованості фіскальної політики країни 5. Класифікація податків (зборів, обов'язкових платежів) у зарубіжних країнах 	2
2.	<p>Тема 2. Фіскальна політика Великої Британії</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і становлення сучасної бюджетно-податкової системи Великої Британії 2. Характеристика основних бюджетоутворюючих податків у Великій Британії 3. Державне регулювання та фіскальна політика Великої Британії останніх років 	2
3.	<p>Тема 3. Фіскальна політика Німеччини</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та становлення бюджетно-податкової системи Німеччини 2. Основні бюджетоутворюючі податки Німеччини 3. Державне регулювання податкової системи і тенденції фіскальної політики Німеччини останніх років 	2
4.	<p>Тема 4. Фіскальна політика Франції</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та становлення бюджетно-податкової системи Франції 2. Основні бюджетоутворюючі податки Франції 3. Державне регулювання податкової системи і тенденції фіскальної політики Франції останніх років 	2
5.	<p>Тема 5. Фіскальна політика Італії</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і становлення сучасної бюджетно-податкової системи Італії 2. Основні бюджетоутворюючі податки Італії 3. Державне регулювання податкової системи і тенденції фіскальної політики Італії останніх років 	2
6.	<p>Тема 6. Податкова система Сполучених Штатів Америки</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та становлення бюджетно-податкової системи США 2. Основні бюджетоутворюючі податки США 3. Державне регулювання податкової системи і тенденції фіскальної політики США останніх років 	2
7.	<p>Тема 7. Фіскальна політика Канади</p> <p><u>Лекція 1.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та становлення бюджетно-податкової системи Канади 2. Характеристика основних бюджетоутворюючих податків у Канаді 3. Державне регулювання податкової системи і тенденції фіскальної політики Канади останніх років 	2

8.	Тема 8. Фіскальна політика Японії <i>Лекція 1.</i> 1. Сутність та становлення бюджетно-податкової системи Японії 2. Характеристика основних бюджетоутворюючих податків у Японії 3. Державне регулювання податкової системи і тенденції фіскальної політики Японії останніх років	2
	Разом	16

5. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні аспекти формування фіскальної політики у країнах з різною економічною спрямованістю 1. Податкова система у науковому та національному аспектах. 2. Ознаки фіскальної політики країн з різними типами економік. 3. Методологічні основи вивчення фіскальної політики зарубіжних країн. 4. Функції та ознаки фіскальної політики країн з різними типами економіки. 5. Інструменти фіскальної політики та система критеріїв її ефективності 6. Передумови формування ефективної податкової політики підприємства у різних країнах світу. 7. Класифікація податків (зборів, обов'язкових платежів) у різних країнах світу.	2
2.	Тема 2. Фіскальна політика Великої Британії 1. Нормативно-правові акти адміністративного і податкового права у Великій Британії. 2. Фіскальна ефективність прямих податків у Великій Британії. 3. Система поділу доходів громадян при адмініструванні прибуткового податку у Великій Британії. 4. Порівняльний аналіз вітчизняної системи сплати податку на прибуток підприємств та корпоративного податку у Великій Британії. 5. Сутність податку на спадщину у Великій Британії. 6. Групи підакцизних товарів у Великій Британії. 7. Державне регулювання бюджетно-податкової системи Великої Британії. 8. Тенденції фіскальної політики Великої Британії останніх років.	2
3.	Тема 3. Фіскальна політика Німеччини 1. Сутність бюджетно-податкової системи Німеччини 2. Групи податків у Німеччині залежно від їхнього закріплення за окремими ланками бюджетної системи. 3. Податки, що перебувають у повній компетенції федерального уряду Німеччини. 4. Класи платників прибуткового податку у Федеральній Республіці Німеччини. 5. Особливість промислового податку у Німеччині. 6. Методи зменшення оподаткованого прибутку при справлянні податку на прибуток корпорацій у Німеччині. 7. Акциз – як “візитна картка” Німеччини. 8. Державне регулювання бюджетно-податкової системи Німеччини. 9. Тенденції фіскальної політики Німеччини останніх років.	2
4.	Тема 4. Фіскальна політика Франції 1. Відмінні особливості бюджетно-податкової системи Франції від інших країн Великої Сімки	2

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Прямі податки у Франції. Ставки податку на прибуток компаній у Франції. 3. Прибутковий податок з фізичних осіб. 4. Види операцій звільнених від оподаткування податком на додану вартість у Франції. 5. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності, що функціонує у Франції. 6. Організація роботи Податкової служби Франції. 7. Тенденції фіскальної політики Франції останніх років. 8. Податкові рішення Франції у відповідь на кризу COVID-19. 	
5.	<p>Тема 5. Фіскальна політика Італії</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Становлення та правове забезпечення бюджетно-податкової системи Італії. 2. Прямі податки та збори в Італії. 3. Способи стягнення податків, що використовуються в Італії. 4. Характеристика прибуткового податку з фізичних осіб, що справляється в Італії. 5. Особливість місцевого прибуткового податку Італії. 6. Порівняльний аналіз податку на додану вартість в Італії та інших країнах Великої Сімки. 7. Тенденції фіскальної політики Італії останніх років. 8. Податкові рішення італійського уряду щодо протидії кризі COVID-19. 	2
6.	<p>Тема 6. Фіскальна політика Сполучених Штатів Америки</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Ключові відмінності бюджетно-податкової системи США від інших країн світу. 2. Особливості сучасної бюджетно-податкової системи США. 3. Види податків в США за рівнями адміністрування. 4. Підхід до формування груп платників індивідуального прибуткового податку у США. 5. Характеристика ставок податку на прибуток корпорацій у США. 6. Мета запровадження альтернативного мінімального податку у США. 7. Оцінка ефективності штатного податку із продаж у США. 8. Фіскальне і регуляторне значення акцизних платежів. 9. Державне регулювання бюджетно-податкової системи США. 10. Тенденції фіскальної політики США останніх років. 	2
7.	<p>Тема 7. Фіскальна політика Канади</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Характерні риси бюджетно-податкової системи Канади. 2. Федеральні податки у Канаді. 3. Провінційні податки на індивідуальний дохід та на прибуток корпорацій. 4. Підакцизні товари та послуги у Канаді. 5. Відмінність між акцизним митом і акцизом, які справляють у Канаді. 6. Державне регулювання бюджетно-податкової системи у Канаді. 7. Тенденції фіскальної політики Канади останніх років. 	2
8.	<p>Тема 8. Фіскальна політика Японії</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Роль Карла Шоупа у становленні бюджетно-податкової системи Японії. 2. Рівні справляння прибуткового податку та податку на прибуток корпорацій. 3. Особливості справляння податку на додану вартість у Японії. 4. Підакцизні товари і послуги у Японії. 5. Система державних фіскальних органів Японії, їхні повноваження. 6. Тенденції фіскальної політики Японії останніх років. 	2
Разом		16

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних робіт, виконання тестів, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Теоретичні аспекти формування фіскальної політики у країнах з різною економічною спрямованістю 1. Податкова держава: її суть, властивості та еволюція. 2. Особливості податкової системи СРСР і його республік. 3. Структура податкових надходжень до бюджетів різних рівнів у зарубіжних країнах. 4. Психологічні аспекти проведення фіскальної політики. 5. Критерії та показники оцінки ефективності фіскальної політики. 6. Проблемні аспекти формуванні і реалізації фіскальної політики в Україні. 7. Особливості імплементації плану BEPS в Україні.	11
2.	Тема 2. Фіскальна політика Великої Британії 1. Система місцевих податків і зборів у Великій Британії. 2. Досвід Великої Британії у справлянні податків на майно. 3. Система соціального забезпечення громадян у Великобританії. 4. Вплив членства у Європейському Союзі та Brexit на фіскальну політику Великої Британії. 5. Внесок М.Тетчер у розвиток фінансової системи Великої Британії. 6. Оподаткування офшорних зон: Острови Гернсі, Джерсі, Мен. 7. Міждержавні відносини України і Великої Британії у сфері оподаткування.	11
3.	Тема 3. Фіскальна політика Німеччини 1. Оподаткування сільськогосподарського сектору економіки Німеччини. 2. Податкове стимулювання нових технологій, ділової та експортної активності у Німеччині. 3. Майнові податки в Німеччині. 4. Система соціального забезпечення громадян в Німеччині. 5. Функції Податкової поліції Німеччини. 6. Оцінка позицій країн Великої Сімки та України у міжнародних економічних рейтингах. 7. Резонансні випадки щодо ухилення від сплати податків останніх років у Німеччині.	11
4.	Тема 4. Фіскальна політика Франції 1. Внесок французьких вчених-фінансистів у становлення сучасної податкової системи Франції. 2. Місцеві податки і збори у Франції. 3. Система соціальних податків і забезпечення у Франції. 4. Податки на технологічні компанії у Франції: проблеми та перспективи. 5. Податкові причини і наслідки акцій протесту «жовтих жилетів» 2018-2019 рр. 6. Напрями економічної політики діючого президента Франції Емануеля Макрона.	11

	7. Резонансні випадки ухилення від сплати податків у Франції останніх років.	
5.	Тема 5. Фіскальна політика Італії 1. Майнові податки в Італії. 2. Незвичайні податки у світі. 3. Податковий статус Ватикану. 4. Резонансні випадки ухилення від сплати податків в Італії. 5. Податок на цифрові послуги в Італії: проблеми та перспективи. 6. Міжурядова Конвенція між Україною та Італійською Республікою про уникнення подвійного оподаткування доходів і капіталу та попередження податкових ухилень. 7. Економічна криза в Італії – ризик і наслідки для країн ЄС.	11
6.	Тема 6. Фіскальна політика Сполучених Штатів Америки 1. Американська фінансова думка. Нобелівські лауреати у сфері фінансів. 2. Повноваження та структура Служби внутрішніх доходів США. 3. Особливості організації справляння штатних (місцевих) податків у США (на прикладі штату...) 4. Система соціальних податків і соціального забезпечення у США. 5. Податкова реформа Д. Трампа 2017 р., її наслідки 6. Резонансні справи щодо ухилення від сплати податків у США. 7. Досвід проведення податкових амністій у різних країнах світу.	11
7.	Тема 7. Фіскальна політика Канади 1. Характеристика системи фіскального федералізму у Канаді. 2. Система провінційних та місцевих податків у Канаді (на прикладі провінції...) 3. Особливості справляння соціальних податків і зборів у Канаді.	11
8.	Тема 8. Фіскальна політика Японії 1. Міжнародна практика управління державним боргом: досвід Японії. 2. «Працеголізм» у Японії як чинник економічного розвитку країни.	11
Разом		88

Тема *реферату* обирається студентом згідно запропонованого переліку тем.

Матеріал у рефераті необхідно викладати у формі самостійного дослідження із посиланнями на список використаних джерел. Наприкінці реферату повинні міститися власні висновки та пропозиції студента.

Рекомендована структура реферату: титульний листок, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел. Обсяг реферату 7-20 стор.

Виконання *індивідуальної роботи* полягає в проведенні Порівняльної оцінки трендів вітчизняної фіскальної політики останніх років та фіскальної політики країни світу на вибір студента (окрім країн Великої Сімки). Обрані країни для проведення порівняння не повинні повторюватись в межах академічної групи. Виконання цього завдання потребує використання фундаментальних закономірностей розвитку фінансів і податкових систем країн світу, опрацювання і аналізу достатньої кількості джерел інформації, аргументованого представлення результатів дослідження.

Матеріал в індивідуальній роботі необхідно викладати у формі самостійного дослідження із посиланнями на список використаних джерел, з наведенням обґрунтованої власної думки та оцінки описаних тверджень. Наприкінці індивідуальної роботи повинні міститися власні висновки та пропозиції студента щодо можливих напрямів використання зарубіжного

досвіду використання інструментів податкового регулювання у податковій системі України.

Рекомендована структура індивідуальної роботи: титульний аркуш, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (у разі потреби). Обсяг індивідуальної роботи повинен становити 7-20 стор.

7. Методи навчання

Основними методами навчання в процесі викладання навчальної дисципліни «Фіскальна політика країн світу» є:

- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації);

- метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення облікових задач та ситуацій, формування облікової документації та звітності з метою набування умінь і практичних навичок (практичні заняття);

- метод модульного контролю з допомогою періодичного складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять;

- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення дослідницьких завдань, написання рефератів на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);

- методи усного та письмового контролю (практичні заняття та самостійна робота);

- електронні матеріали з дисципліни на платформі електронного навчання Moodle, де розміщено атестований однойменний курс англійською мовою “Фіскальна політика країн світу”.

8. Методи контролю

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни “Фіскальна політика країн світу” здійснюється на основі поточно-модульного контролю за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні заняття, самостійна робота: 60% підсумкової оцінки; максимальна кількість балів 60;
- виконання індивідуальної роботи: 20% підсумкової оцінки; максимальна кількість балів 20;
- контрольний замір (модуль): 20% підсумкової оцінки; максимальна кількість балів 20.

Залік виставляється за підсумками навчання упродовж семестру.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

З метою перевірки якості підготовки, знань та умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, розгляд проблемних ситуацій, захист рефератів, дискусія у підгрупах на актуальну тему;

- для проміжного контролю – виконання модульних завдань, що включають тестування і порівняльну оцінку елементів бюджетно-податкових систем у країнах Великої Сімки, підходів до формування їхньої фіскальної політики, виконання індивідуальної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Фіскальна політика країн світу» є:

- 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) виконання модульних (контрольних) завдань;
- 3) виконання самостійних (індивідуальних) завдань.

При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується:

- рівень знань, продемонстрований у письмових та усних відповідях на практичних заняттях;

- активність при обговоренні дискусійних питань;

- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

При оцінці виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) враховується: ступінь опрацювання та засвоєння навчального матеріалу в цілому чи окремих питань, актуальність і зміст підготовленої роботи, самостійність її виконання тощо.

Порядок вивчення та оцінювання знань з дисципліни доводиться до відома студентів протягом семестру.

Письмові роботи: Очікується, що магістри виконають декілька видів письмових робіт (есе, реферати-презентації, пошукові роботи, індивідуальну роботу тощо).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення її ознак в письмовій роботі є підставою для незарахування роботи викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, усному опитуванні, самостійній роботі на основі підготовлених рефератів та інших пошукових робіт, бали за виконане індивідуальне завдання та контрольний замір знань (модуль). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад розподілу балів, які отримують студенти для заліку з курсу «Фіскальна політика країн світу»

Поточне тестування та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Індивідуальна робота	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					20	20	100
T1	T2	T3	T4	T5	Реферат	T6	T7	T8	Реферат			
5	5	5	5	5	10	5	5	5	10			

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

При оформленні документів за залікову сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
			Екзаменаційна оцінка
90 – 100	A	Зараховано	Відмінно
81-89	B		Добре
71-80	C		Задовільно
61-70	D		
51-60	E		
0-50	FX	Не зараховано	Незадовільно з можливістю повторного складання

Успішність навчання студентів оцінюється за шкалою:

Зараховано (оцінка ECTS – “A”) – студент має міцні та системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати сутність і особливості функціонування податкових систем, підходи до побудови їх структури. Розуміє принципи формування і реалізації фіскальної політики у різних країнах світу; проводить порівняльну характеристику податкових систем зарубіжних країн та вітчизняної податкової системи; виокремлює позитивний досвід організації податкових систем різних країн світу і визначає напрями його адаптації в

Україні; виокремлює чинники впливу на формування сучасної фіскальної політики у різних країнах світу, визначає їхні наслідкові ефекти.

Із загального обсягу студент правильно виконує 90-100 % завдань.

Зараховано (оцінка ECTS – “B”, “C”) – студент знає програмний матеріал повністю, має уявлення про функціонування податкових систем окремих країн, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми. Виконує практичну роботу (виділяє особливості окремих податків і зборів) без помилок, але може допустити неточності при їх адмініструванні. Відтворення знань має переважно репродуктивний характер.

Із загального обсягу студент правильно виконує 71-90 % завдань.

Зараховано (оцінка ECTS – “D”, “E”) – студент знає основні теми курсу, має уявлення про організацію податкових систем різних країн, адміністрування податкових платежів, реалізацію їхніх фіскальних політик, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.

Студент спроможний виконати прості завдання. Із загального обсягу студент правильно виконав 51-70 % завдань.

Не зараховано (оцінка ECTS – “FX”) - студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє основами реалізації фіскальної політики різних країн світу, оскільки не знає основ їхніх податкових систем. Не ознайомлений з особливостями роботи податкових органів зарубіжних країн, не знає ключових груп податків. Практичні навички на рівні розпізнавання.

Із загального обсягу студент правильно виконав не більше 50 % завдань.

10. Методичне забезпечення

1. Грін О.В. Лекційні матеріали з курсу «Фіскальна політика країн світу» на паперових носіях та платформі Moodle. URL: <https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=3180>.
2. Грін О.В. Методичні вказівки до вивчення та проведення практичних (семінарських) занять з дисципліни “Фіскальна політика країн світу” для студентів денної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”, ЛНУ імені Івана Франка, м. Львів. 2023. 20 с.
3. Грін О.В. Фіскальна політика країн світу: тестові завдання для студентів денної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”, ЛНУ імені Івана Франка, м. Львів. 2023. 24 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Андрущенко В.Л. Податкові системи зарубіжних держав: Навчальний посібник / Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. – К.: Кондор Видавництво, 2012. – 222с.
2. Мельник В., Кошук Т. Сучасна податкова політика у країнах ЄС-15 [Електронний ресурс] / Економіка зарубіжних країн. – URL: [file:///D:/Downloads/EkUk_2012_6_9%20\(1\).pdf](file:///D:/Downloads/EkUk_2012_6_9%20(1).pdf)

3. Фіскальна політика: порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України Acquis Communautaire Європейського Союзу [Електронний ресурс]. URL: <https://just.odessa.gov.ua/files/upload/files/34.pdf>
4. Крисоватий А. І. Податкові трансформації в ЄС та податкова політика України в контексті євроінтеграції: моногр. / А. І. Крисоватий, В.М. Мельник, Т. В. Кошук ; за ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 236 с.
5. Data on Taxation Trends – European Commission / An official website of the European Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/economic-analysis-taxation/data-taxation-trends_en
6. Cristina Enache Tax Trends in European Countries / Tax Foundation. 2023. URL: <https://taxfoundation.org/blog/european-tax-trends/>
7. Taxation Trends in the European Union, 2022 edition, Directorate-General for Taxation and Customs Union, European Commission, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f85da28f-f5be-11ec-b976-01aa75ed71a1/language-en>
8. Annual Report on Taxation 2023, Directorate-General for Taxation and Customs Union, European Commission, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2023. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/document/download/283669ce-33aa-49dc-ba2e-fd8d669a4482_en?filename=ART%20-%20Report%202023_Digital%20Version_1.pdf
9. Офіційні інтернет-сайти податкових органів країн світу:
 UK Revenue. URL: <http://www.inlandrevenue.gov.uk>
 Canada Customs and Revenue Agency. URL: <http://www.ccra-adrc.gc.ca>
 US Internal Revenue Service. URL: <http://www.irs.ustreas.gov>
 Federal Central Tax Office. URL: <https://www.bzst.de>
 The Main Tax Office of France. URL: <http://www.impots.gouv.fr>
 The Revenue Agency of Italy. URL: <https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english>
 National Tax Agency JAPAN. URL: <https://www.nta.go.jp/english/taxes/index.htm>
 Intra-European Organization of Tax Administrations. URL: <http://www.iota-tax.org>
 Organization for Economic Co-operation and Development. URL: <https://www.oecd.org/>

Допоміжна

1. Бойко О. Специфіка податкових систем України і країн європейського союзу та їх порівняльний аналіз / Ефективність державного управління. 2016. Вип. 4 (49). Ч. 2. С. 322-328.
2. Д'яконова І.І. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / І.І. Д'яконова – 2013. [Електронний ресурс]. URL: http://pidruchniki.ws/1842101444188/finansi/mizhнародni_finansi_-_dyakonova_ii
3. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав: навч. посіб. / Карлін М.І. – К.: Знання, 2007. – 589 с. – (Вища освіта ХНІ ст.).
4. Пугаченко О.Б. Діяльність податкових органів у зарубіжних країнах / О.Б.Пугаченко [Електронний ресурс]. URL: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/28.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/28.pdf)
5. Степанова О.С. Механізми розширення фіскального простору в умовах пандемії SARS-COV-2 [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ndifp.com/1476/>
6. Удосконалення податкової системи України в контексті викликів та загроз, спричинених поширенням covid-19 / авторський колектив, за заг ред. О. Драган, С. Брехова, О. Нагорічної. Ірпінь: НДІ фіскальної політики, 2020. 96 с.
7. Періодичні видання України (“Фінанси України”, “Вісник Міністерства доходів і зборів України”, “Економіст” тощо) та країн світу.

8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: www.ibser.gov.ua.
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>.